Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001108

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Олексій Валерійович

2. Oleksii V. Kovtun

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-3435-3582

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 Медицина

Дата захисту: 23-04-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7513

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.56.41

Тема дисертації:

1. Оптимізація діагностики невриту зорового нерва та його ускладнень внаслідок переднього ідіопатичного увеїту

2. Optimizing the diagnosis of optic neuritis and its complications due to anterior idiopathic uveitis

Реферат/анотація:

1. Хворі з невритом зорового нерва, що є ускладненням переднього увеїту, мали більш яскраві клінічні ознаки запалення, а саме множинні поліморфні преципітати, гіпопіон, значно виразніші, ніж при увеїті без ускладнень, виявлено міцний позитивний кореляційний зв'язок між кількістю преципітатів і розвитком невриту у цих хворих (r Спірмена - 0,566, p<0,05, n=150). Існує наявність прямого кореляційного зв'язку між товщиною перипапілярних волокон, судинної оболонки, діаметром зорового нерва на вході в орбіту, в ретробульбарній області і в середньому відділі та розвитком невриту зорового нерва (r Спірмена 0,421–0,748, p=0,000, n=150). Доведено достовірний зв'язок між розвитком невриту зорового нерва у хворих на передній увеїт та наявністю супутніх запальних оториноларингологічних і одонтогенних захворювань (□□2=□5,50, p=0,0191), що були виявлені у 82,5 % пацієнтів, хворих на передній увеїт.Результати кореляційного аналізу Пірсона свідчать про наявність статистичного зв'язку між патологічними змінами придаткових пазух носа (потовщення слизової гайморової пазухи, скупчення рідини в гайморовій та лобній пазухах, розширення

лікворного простору, пневматизація лобної пазухи) і розвитком невриту зорового нерва у хворих на передній увеїт. Своєчасне комплексне патогенетично орієнтоване лікування пацієнтів на хронічний передній ідіопатичний увеїт, ускладнений невритом зорового нерва, з переходом його в атрофію, сприяє нормалізації параметрів гемодинаміки, які були значно підвищені на початку лікування. Зниження об'ємного пульсового кровонаповнення (до 66,4 і 52,4 %), швидкості об'ємного пульсового кровонаповнення (до 60,2 і 44,4 %), тонусу великих (на 3,1 і 6,4 %) та дрібних судин (до 94,6 і 92,7 %) відповідно через 6 місяців після терапії та більш виражено у віддалений період спостереження (до 1 року). У пацієнтів, які отримали курс лікування, зменшення діаметру зорового нерва через півроку менш виражено, ніж у осіб без лікування, щодо даних через три місяці (на 17,3 % та 23,5 % відповідно). Результати роботи впроваджені в наукову та лікувальну роботу КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» Одеської обласної ради, Київської міської клінічної офтальмологічної лікарні «Центр мікрохірургії ока», Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, Полтавського державного медичного університету, КНП «ЗОКЛ ім.А.Новака» ЗОР, КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР та ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім.В.П.Філатова НАМН України».

2. Patients with optic neuritis as a complication of anterior uveitis exhibited more pronounced clinical signs of inflammation, namely multiple polymorphic keratic precipitates and hypopyon, which were significantly more marked than in uncomplicated uveitis. A strong positive correlation was identified between the number of precipitates and the development of neuritis in these patients (Spearman's $r = 0.566$, $p < 0.05$, $n = 150$). A direct correlation was also found between the thickness of the peripapillary nerve fiber layer, choroidal thickness, and the diameter of the optic nerve at its orbital entrance, in the retrobulbar region, and in the mid-orbital segment, and the development of optic neuritis (Spearman's $r = 0.421–0.748$, $p = 0.000$, $n = 150$). A statistically significant association was demonstrated between the development of optic neuritis in patients with anterior uveitis and the presence of concomitant inflammatory otorhinolaryngological and odontogenic diseases ($п^2 = 5.50$, $p = 0.0191$), which were identified in 82.5% of patients with anterior uveitis. The results of Pearson correlation analysis indicate a statistical relationship between pathological changes in the paranasal sinuses (thickening of the maxillary sinus mucosa, fluid accumulation in the maxillary and frontal sinuses, expansion of the cerebrospinal fluid space, and pneumatization of the frontal sinus) and the development of optic neuritis in patients with anterior uveitis. Timely, comprehensive, pathogenetically oriented treatment of patients with chronic anterior idiopathic uveitis complicated by optic neuritis, progressing to atrophy, contributes to the normalization of hemodynamic parameters that were significantly elevated at the onset of treatment. A decrease in volumetric pulse blood filling (to 66.4% and 52.4%), volumetric pulse blood flow velocity (to 60.2% and 44.4%), and vascular tone of large (by 3.1% and 6.4%) and small vessels (to 94.6% and 92.7%) was observed at 6 months after therapy, with more pronounced changes during long-term follow-up (up to 1 year). In patients who received treatment, the reduction in optic nerve diameter at 6 months was less pronounced than in untreated individuals when compared to data at 3 months (17.3% vs. 23.5%, respectively). The results of this study have been implemented in the research and clinical practice of the Municipal Non-Profit Enterprise "Odesa Regional Center for Socially Significant Diseases" of the Odesa Regional Council, the Kyiv City Clinical Ophthalmological Hospital "Eye Microsurgery Center," Vinnytsia National Medical University named after M. I. Pirogov, Poltava State Medical University, the Municipal Non-Profit Enterprise "Zakarpattia Regional Clinical Hospital named after A. Novak," the Municipal Non-Profit Enterprise "Regional Ophthalmological Hospital" of the Mykolaiv Regional Council, and the Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Венгер Л. В. Клінічні особливості перебігу неврита зорового нерва як ускладнення переднього ідіопатичного увеїта / Л. В. Венгер, В. В. Савко, О. В. Ковтун, В. М. Соколов // Офтальмол. журн. ▫ 2021. ▫ № 5. ▫ С.41-46
- 2. Ковтун О. В. Характер зміни гемодинаміки ока хворих на хронічний передній ідіопатичний увеїт, ускладнений невритом зорового нерва з переходом його в атрофію / О. В. Ковтун, Л. В. Венгер, Н. І. Храменко // Одеський медичний журнал. ▫ 2021. ▫ № 5. ▫ С.40-47
- 3. Венгер Л. В. Стан придаткових пазух носу за даними комп'ютерної томографії у пацієнтів на передній ідіопатичний увеїт без ускладнень та з розвитком невриту зорового нерва / Л. В. Венгер, О. В.Ковтун, В. В.Савко // Офтальмол. журн. ▫ 2022. ▫ № 1. ▫ С. 37-43
- 4. Венгер Л.В.Морфометричні особливості структур ока за даними ОКТ та змін гемодинаміки у хворих на передній увеїт, ускладнений невритом зорового нерва / Л.В.Венгер, О.В.Ковтун, Н.І.Храменко // Одеський медичний журнал.▫ 2022.▫ № 1-2 (179-180). ▫ С.32-38
- 5. Венгер Л. В. Прогнозування розвитку атрофії зорового нерва у хворих на передній увеїт визначенням діаметра зорового нерва методом комп'ютерної томографії / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. В. Савко // Офтальмол. журн. ▫ 2023. ▫ № 3. ▫ С. 38-41
- 6. Пат.127314 Україна, МПК (2023.01), A61B 6/03 (2006.01), A61F 9/00. Спосіб прогнозування розвитку атрофії зорового нерва у хворих на хронічний передній увеїт / Ковтун О. В., Венгер Л. В., Соколов В. М.; володілець: Одеський національний медичний університет, № a2020 02494; заявл.21.04.2020; опубл. 27.07.2020; Бюл. № 14
- 7. Коновалова Н. В. Значення рентгенологічної діагностики в лікуванні хворих на увеїти / Н. В. Коновалова, О. В. Ковтун, Т. М. Серебріна // Актуальні питання офтальмології : Всеукраїнська науково-практ. конф., 9-10 жовтня 2019 р. : матеріали. ▫ Івано-Франківськ, 2019. ▫ С.47-48
- 8.Kovtun A. V. Possibility of early diagnosis of complication of optic nerve neuritis in patients with anterior uveitis according to coherent tomography of the eye orbit / A. V. Kovtun, L. V. Venger, N. I. Khramenko // Eighth international conference on radiationin various fields of research : book of abstracts. ▫ Herceg-Novi,2020. ▫ P. 109-112
- 9. Ковтун А. В. КТ орбиты в диагностике неврита зрительного нерва у больныхпередним увеитом / А. В. Ковтун // TbilisiInternationalOphthalmologyConference, 19-20 december 2020 : abstractbook. ▫TbilisiGeorgia, 2020. ▫ P. 38-39
- 10. Венгер Л. В. Діагностична роль комп'ютерної томографії орбіт у хворих на передній увеїт, ускладнений невритом зорового нерва / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. М. Соколов // Актуальні питання офтальмології : Всеукраїнська науково-практ. конф., 23-24 вересня 2020 р. : матеріали. – Одеса-Тернопіль, 2020. ▫ С. 41-43
- 11. Венгер Л. В. Можливість ранньої діагностики невриту зорового нерва при ідеопатичному передньому увеїті за допомогою рентгенологічної та КТ діагностики додаткових порожнин носа / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. Н. Соколов // Сучасні проблеми медицини сьогодення: роль лікаря в житті суспільства. Сучасні проблеми офтальмології : науково-практ. конф. з міжнародною участю, 25-26 лютого 2021 р. : зб. праць. ▫ Київ, 2021. ▫ С.24
- 12. Ковтун О. В. Роль КТ орбіт в діагностиці невриту зорового нерва у хворих на передній увеїт / О. В. Ковтун // Лютневі зустрічі з офтальмології : науково-практ. конф., 3-4 лютого 2021 р. : матеріали. – Одеса, 2021. ▫ С. 33-35
- 13. Венгер Л. В. Діагностична роль запальних захворювань лицьового черепа у виникненні переднього увеїта та його ускладнень у вигляді невриту зорового нерва / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. В. Савко, В. Н. Соколов // Філатовські читання-2021 : науково-практ. конф. з міжнародною участю, 20-21 травня 2021 р. : матеріали. – Одеса, 2021. – С.136-137

- 14. Венгер Л. В. Зв’язок між розміром основної пазухи клиновидної кістки та можливістю розвитку невриту зорового нерва у пацієнтів на передній ідіопатичний іридоцикліт / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. В. Савко // Актуальні питання офтальмології : Всеукраїнська науково-практ. конф., 22-23 вересня 2021 р. : матеріали. – Одеса, Миколаїв, 2021. – С. 33-34
- 15. Ковтун А. В. Возможности диагностики неврита зрительного нерва у больных передним увеитом по данным КТ придаточных пазух носа / А. В. Ковтун, Л. В. Венгер // Actuality in ophthalmology : The scientific and practical conference of ophthalmologist from Chisinau with national and international participation : collection of abstracts. – Chisinau, 2022. – P.87-88
- 16. Ковтун О. В. Прогноз розвитку атрофії зорового нерва у хворих на хронічний передній увеїт / О. В. Ковтун, Л. В. Венгер // Сучасні проблеми медицини (Практична офтальмологія. Сучасні проблеми екологічної медицини) : науково-практ. конф., 24-26 лютого 2022 р. : зб. праць. – Київ, 2022. – С.33-35
- 17. Ковтун О. В. Підвищення результативності лікування хворих на передні увеїти при використанні КТ для ранньої діагностики невриту зорового нерва / О. В. Ковтун, Л. В. Венгер, В. В. Савко // Актуальні питання офтальмології : Всеукраїнська науково-практ. конф., 21-22 вересня 2022 р. : матеріали. – Одеса, 2022. – С. 43-44
- 18. Венгер Л. В. Ефективність лікування невриту зорового нерва у пацієнтів на передній ідіопатичний іридоцикліт за допомогою ендоназального електрофорезу залежно від розмірів пазухи основної кістки / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун, В. В. Савко, Т. М. Серебріна // Лютневі зустрічі з офтальмології-2023 : науково-практ. конф. з міжнародною участю, 1-2 лютого 2023 р. : матеріали. □ Одеса, 2023. □ С. 24-26
- 19. Ковтун О. В. Можливість прогнозування розвитку атрофії зорового нерва у хворих на передній увеїт шляхом визначення діаметра зорового нерва за допомогою комп’ютерної томографії / О. В. Ковтун, Л. В. Венгер, В. В. Савко // Практична офтальмологія. Медичні та екологічні проблеми сучасності : міжнародна науково-практ. міждисциплінарна конф., 23-24 лютого 2023 р. : зб. праць. □ Київ, 2023. □ С.55-57
- 20. VengerL. V. Early diagnosis of complications of optic nerve neuritis in patients with anterior uveitis / L. V.Venger, A. V. Kovtun // Actual problems of ophthalmology : International scientific-practical conference, dedicated to the 100th anniversary of the academician ZARIFA ALIYEVA, 27-29 april 2023 : the materials. □Baku, 2023.□P.319-322
- 21. Венгер Л. В. Роль КТ придаткових пазух носа у пацієнтів на передній увеїт / Л. В. Венгер, О. В. Ковтун // Філатовські читання-2023 : науково-практ. конф. з міжнародною участю, 24-26 травня 2023 р. : матеріали. □ Одеса, 2023. □ С. 95-97

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Пат.127314 Україна, МПК (2023.01), A61B 6/03 (2006.01), A61F 9/00. Спосіб прогнозування розвитку атрофії зорового нерва у хворих на хронічний передній увеїт / Ковтун О. В., Венгер Л. В., Соколов В. М.; володілець: Одеський національний медичний університет, № a2020 02494; заявл.21.04.2020; опубл. 27.07.2020; Бюл. № 14

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U003575

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венгер Людмила Віленівна

2. Lyudmila V. Venger

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7847-5557

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могілевський Сергій Юрійович

2. Sergiy Y. Mogilevskyy

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8744-3124

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57194027022

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мойсеєнко Наталія Миколаївна

2. Nataliya M. Moiseyenko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5488-1390

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010758

Місцезнаходження: вул. Галицька, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васюта Віра Анатоліївна

2. Vira A. Vasyuta

Кваліфікація: д. мед. н., с.д., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8490-6704

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011930

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Журавок Юлія Олександрівна

2. Julia O. Zhuravok

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-6020-4469

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010801

Місцезнаходження: Валіховський провулок, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Євчев Федір Дмитрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Євчев Федір Дмитрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Петро Борисович Антоненко
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

